

DUHOVNA DJELA MILOSRĐA

fra Stipan Vugdelija

Dvije su osnovne odrednice čovjekovog bića – duh i tijelo. Samo zajedno tjelesnost i duhovnost čine čovjeka čovjekom. U tom kontekstu možemo stoga govoriti o tzv. tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa. Tjelesna (gladna nahraniti, *žedna napojiti*, siromaha odjenuti, putnika primiti, bolesna i utamničenika pohoditi, zarobljene i prognanike pomagati, mrtva pokopati) i duhovna (dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grešnika pokarati, *žalosna i nevoljna utješiti*, uvredu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi, za žive i mrtve Boga moliti) djela milosrđa treba promatrati kao cjelinu, a nikada protivna ili isključiva jedna drugima. I jedna i druga su biblijski utemeljena i teološki opravdana. I još više: ona su životno, tj. konkretno potrebna! Ističući jednakopravnost između tjelesnih i duhovnih djela milosrđa, ne čini se preuzetnim reći kako bi danas trebalo svrnuti veću pozornost na duhovna. Vidljivo je kako živimo u vremenu, kulturi i mentalitetu koji su sve manje osjetljivi za duhovne vrijednosti u njihovom najširem smislu. Primat materijalnog, osobito profitabilnog, odavno je zasjeo na tron i čini se kako namjerava još dugo na njemu i ostati. Našavši se u situaciji gdje je za većinu običnih ljudi puko preživljavanje, spašavanje gole egzistencije, postalo osnovnim životnim ciljem, čovjek je sve uskraćeniji u traženju i ostvarivanju duhovnih potreba. Sve je razumljivija čovjekova glad upravo za duhovnim vrijednostima. Ne radi se ni o kakvom bijegu

iz svijeta u nekakve sfere “izdignute” i napuhane duhovnosti, čemu je danas sklon sve veći broj “gorljivih i ispravnih” vjernika. Nije riječ niti o “iztjelovljenoj” duhovnosti koja se tobože zgraža nad svime što je tjelesno i materijalno. Riječ je o sve većoj potrebi modernog čovjeka da bude savjetovan, poučen. Da bude duhovno, a ne samo tjelesno nahranjen: u protivnom se ostaje „gladan s punim želudcem“. Na toj duhovnoj razini ljudi su sve potrebniiji jedni drugima. Neupitno je važno da nahranimo gladnoga, napojimo žednoga, odjenemo siromaha, odnosno da drugome pružimo barem ono osnovno za – tjelesno gledajući – život dostojan čovjeka, no također je jednako važno da pronađemo vremena, „u mentalitetu bez slobodnog vremena“, za duhovne probleme drugoga koji često zadaju više poteškoća od materijalnih oskudijevanja. Čovjek današnjice sve je potrebniiji i željniji dobronamjernog savjeta, konstruktivne pouke, bratskog i prijateljskog ukora, lijepe i utješne riječi. S pravom se ne zadovoljava trivijalnim pobožnim frazama o tome “kako će sve biti dobro” ili kako ga “Bog voli takvog kakav jest”, nego mu je sve potrebniiji čovjek, tj. brat koji će s njim koračati rame uz rame, koji će se, svjestan vlastite malenosti, uživljavati u njegovu situaciju i nastojati izvući iz njega samoga ono najbolje. Čovjek želi drugoga čovjeka pored sebe: kada mu je lijepo i kada mu je teško, kada se smijeje i kada plače. Isus iz Nazareta trebao bi nam biti primjer kako se ostvaruju tjelesna i duhovna djela milosrđa: osobito duhovna. Njegov

život dobro nadilazi sedam duhovnih djela milosrđa, no ona su činila bitni dio njegove zauzetosti i odgovornosti za drugoga. U Evanđelju se uvijek govori o njegovu milosrđu, o njegovoj sposobnosti da boli i potrebe dijeli sa svojim bližnjima: „On ima samilosti s udovicom iz Naina (usp. Lk 7,11-17); proplakao je nad mrtvim Lazarom (usp. Iv 11,35); brine se o mnoštvu koje Ga je slijedilo i koje nije imalo ništa za jelo (usp. Mt 15,32); ima samilosti s grješnicima, onima koji hode svijetom i ne poznaju svjetlo i istinu (Mk 6,34)“. Čovjeku je sve potrebniiji čovjek kakav je bio Isus Krist: čovjek koji je s ljubavlju susretao druge te bio prisutan u sreći i nesreći onih koji ga traže.

